

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Невдачна замана.

Німці буковинські добачають нині, що їх дотеперішнє панованє над Русинами і Волохами на Буковині може нагло запропастити ся. Простий рахунок цифровий наводить їм сю небезпечність на память. Двіста сімдесят тисяч Русинів і двіста вісім тисяч Волохів — се фаялґа півміліонна проти 130.000 в статистиці виказаних Німців. Кажемо — в статистиці виказаних, бо звісно, що на Буковині находити ся ледви 40.000 ориґінальних Німців-колоністів враз з насиланими до міст Німцями-урядниками, а прочі 90.000 — се жидова, що лише для спекуляції признає ся до німецького народу, а котру правительство, як і в других славянських краях, піддержує задля германізаторських змагань.

Як повсюди, так і на Буковині не недостає комбінацій політичних на будуче. Поприщем являють ся іменно дневники буковинські. Всякий з них рад би під теперішню критичну хвилю, подати своєму народови чи сторонництву средства до видвиґнення або політичного значіння. Гадок в тім напрямі багато, а найбільше в таборі німецьким, котрий почуває інстинктивно, що теперішня криза може покінчити ся найскорше паденєм гегемонії німецької над автохтонами буковинськими. Щож природнійше в таких хлопотах, як не нагінка за союзами? Два народи кріпші ніж один. Сю тайну зрозуміли «Bukowiner Nachrichten», орган німецьких лібералів на Буковині, і нуте кликати Румунів до такого союзу. А позаяк на Буковині живуть три народи, то, розуміє ся, союз Німців з Волохами мав би звернути ся проти і на шкоду Русинів.

Нам пригадує ся на вість про сей намірений союз Німців з Волохами, подія, зовсім аналогічна з 1867. року. Тоді, для удержання своєї гегемонії в Долитавщині

над Славянами судетскими і альпейскими, звернули ся Німці-вірноконституційні до Поляків і Італіянців і віддали одним Русинів, другим полудневих Славян на жертвенник заковенія. Примір принадний, оснований на засаді: hilf, was helfen kann, з поминенєм вправді всякої етики, але здоровий. Сею стежкою в горох попробували, як видко, по 30 літах піти і буковинські Німці, щоби спасти себе перед неминучою політичною смертю на Буковині, в тій дійсній Східній Мархії німецькій. Їм не совістно, продати притім Русинів буковинських, з котрими доси зглядались від часу до часу хоч не в практиці і не в користь Русинів, а бодай плятонічно.

Щоби тим скорше приманити до себе Румунів, стали Німці полохати своїх будучих союзників марою, що ось-то Русини буковинські конспірують з Поляками галицькими і бажають Буковину сполучити в одну адміністраційну цілість з Галичиною. Маєте віз — перевіз, кажуть «Buk. Nachrichten», Румунам. Підете з Русинами, то загарбають вас з часом Поляки, що вже нині витягнули пальці по Шлеск, а завтра досягнуть за Буковиною; підете з нами, то — ось вам все, — ціла верба грушок.

Ся штучка неморального self-help-у не повела ся однак поки-що здесперованим Німцям буковинським. Румуни, як подає «Буковина» відкинули рішучо предложений неприродний союз. І добре зробили. Природним союзником Румунів буковинських, наколи би вже який-небудь союз в тім напрямі був потрібний, були би, по нашій думці сусіди їх споконвічні — Русини. І мабуть прийде з часом до такого союзу в виду ненаситности Німців буковинських і системи їх германізаційної, приміненної до обох автохтонних народів.

Притім взяли ся «Bukowiner Nachrichten» дуже незручно до діла. Они показали заздальгидь шило з мішка і заманоючи Румунів до союзу з ссбою, не уміли за-

крити дійсного мотиву до сеї заманки, а виявили, що союз сей має бути звернений проти гр. Баденього і теперішньої переважно славянської більшости. Показало ся, що аліянс сей, то лише хвилевий шах, щоби прийти в поміч своїм братам-Німцям в парламенті. Шість послів буковинських відтягнути від теперішньої більшости парламентарної, се була би не аби-яка закулісова штучка, а помогла би — кому? — Німцям. Тількож румунські послы не пішли в сю хитру заставку і тикнули Німчикам дулю під ніс. До сего кроку можемо румунським послам лише пожелати. Нарід їх, о-кружений з всіх сторін Славянами, спеціально Русинами; мусить шукати справедливого і чесного союзника лише в найблизнім сусіді, з котрим треба буде ділити добро і лихо в будуччині.

З'їзд руско-української радикальної партії.

В сали «Дому робітничого» у Львові відбув ся на днях 19 і 20. вересня с. р. VI. з'їзд делегатів руско-української радикальної партії. В з'їзді взяло участь 103 делегатів, репрезентуючих 23 повітів, а також 34 гостей, що прибули з різних сторін Галичини. Між учасниками було багато селян.

По отвореню зібраня д-ром Ів. Франком вибрано президию і секретарів на два дни. Перед приступленєм до порядку дневного повитав зібраних делегат соціальних демократів Никола Ганкевич і запевнив, що оба стороництва то є соціалісти і рускі радикали мають одні і ті самі ідеї і остаточні цілі, оперті на економічній теорії Маркса і Енгельса.

Першою точкою нарад були справозданя делегатів о розвою радикального руху на провінції. Та хоч в роли справоздавців виступила спора пачка делегатів з різних сторін краю, про властивий радикальний рух мож було дізнатись як найменше. Розумієсь, що предметом справоздань було не що инше, лиш улю-

Задля дрібниці.

(Дальше)

«Я гадаю», сказала помалу, «що Клявдзя пустила ся на дорогу, о котрій єї пан нічого не знає, і що для такої молодої жінки може би було ліпше, як би над нею трохи наглядали».

Люто і зневажливо глянув хорий на фальшиву жінчину.

«Як ти можеш важити ся, підозрівати мою жінку — єї, що тобі так багато доброго зробила!» ледво вимовив. «Она молода і ще не була в свѣті, але — запамятай собі се — Клявдзя ніколи нічого такого не зробить, чого мала-б соромити ся перед своїм чоловіком — ніколи!»

Знесилений вправ на подушку. А коли Станислава не важила ся відповісти ні одним словом, додав слабым голосом: «А тепер іди, прошу тепер іди, прошу тебе! Задля нашої приязни буду старати ся забути твої погані слова!»

Она встала і пішла в пригнобляючій почуттю, що Володко пізнав єї поганій характер і що єї плян не вдав ся.

Тимчасом Клявдзя зайшла до Ручицького в звоїй судовій справі, що єї так пригноблювала, однак не застала Ручицького дома. Она хотіла дізнати ся, що з єї справою діє ся і бажала засягнути інформацію. Писар дізнавши ся від Клявдзі, о що їй розходить ся, заявив, що він розкаже се адвокатови а він вже пані напише.

«Добре; але просіть пана адвоката, аби лист післав у куверті без напису», сказала Клявдзя засоромлена, а коли писар подивив ся на неї здивований, она ще більше почервоніла.

«Я скажу; цілую рупці, ласкавої пані», відповів писар спокійно.

Таки так ліпше! Она оногди спостерегла, що куверта від др. Ручицького щезла і она притім зараз таки подумала на Станиславу. Другий раз їй то не вдасть ся!

Клявдзя вийшла з дому і боязливо обглядала ся на право і на ліво та їй побачила недалеко кузинку свого мужа перед виставою фірми Бальтінестера, немов дуже занята виставленими річами. Она налякала ся і стала в противную сторону бігчи, думаючи, що Станислава єї не бачила. Але она помилила ся! Станислава вже знала єї проходи!

Коли Клявдзя вернула домів, милосерна сестра стрінула єї словами: «Пан вже знають,

що пані були на проході; панна Ванович сказала» і своїм добродушним способом додала ще: «Я гадаю, щоби було ліпше, як би панна Станислава не приходила, она пана дуже іритувє».

«Ваша правда!» відповіла Клявдзя, глибоко переконана о правдивости сих слів, і пішла до хорого.

«Де ти була Клявдзю?» спитав хорий, що лежав блідий і знесилений.

Клявдзя подала усміхнена єму малий звиток бриндушок. «Пішла я трохи провітрити ся», сказала она весело. «Відколи сестра Катерина є тут, я тобі прецінь непотрібна!»

«А я тебе просив, щоби ти шанувала ся; але я бачу, що як господар дому хорий, то він у вас нічого не значить! Ти мене вже не слухав!» упімнув єї Володко.

«Не гнівай ся! Сонце так гарно свѣтило, мені на дворі аж легше стало». І дійсно вернула молода жінка домів свѣжіjšа, бо від студени та їй скорого ходу єї лица пашіли, але сильний кашель перервав єї бесѣду.

«А видиш, а видиш; о! тепер маєш твій проході! Я вже бою ся за тебе, дорога!» Але она єго успокоїла, що то все мине, що то їй все та на весні.

блена тепер тема — послідні вибори. Тут вже кождий попускав важки свої фантазії та вимови і сипав як з рукава про свої подвиги та заслуги в повіті. Були се радше самохвальби, бо кождий референт оповідав як найдовше про свою особу, ганив всіх, що з ним не годилися, і кінчив тим, що як би не попи, то все було би як найлучше. Не будь виборів радикальні діячі не мали-б були з чого складати справоздань. Мимо того, що справи економічні висувують радикали в своїй програмі насамперед то в тім напрямі властиво доси не зробили нічого. Та все таки довідуємося, що радикалізм запустив корінь найглубше в Коломийщині, Збаражщині та в Перемишльщині, звідки переносить ся і на многи інші округи. Але й ті обяви радикального руху носять на собі ціху спорадичности, і залежить виключно від особи сего або того діяча, котрий часто на цілу охрестність буває одиноким представителем радикалізму. Так отже показується, що Коломийщина (справ. др. Трильовский) ще найліпше з'організована. Ї там політичне товариство «Народна Воля» з 723 членами і звідам розходять ся «Народні Спілки», котрих є в Коломийщині 4, Городенщині 11, Товмаччині 4, Снятинщині 6 а Станиславщині 1. При виборах до ради державної мали радикали против себе обі сконсолідовані партії, аж вийшло так, що в обох куриях голосували за радикальним кандидатом. Супроти сеї консолідації належало би радикалам заняті відпорне становище, особливо зі згляду на політичну тактику москвофілів, котрі нарікають хитро на галицькі порядки та раді би Галичину перемінити в московську губернію.

В Збаражщині, як запевняв міщанин Шмигельский, радикальний рух кріпшає. Радикали властиво причинили ся до сего, що «Подільська Рада» скликала сеї зими віче, бо они навчили людей сходити ся на віча; радикали подали там до намісництва статут радикального товариства політичного «Хлопська Рада». Бесідник говорив нераз 6 годин без перестанку на вічу, а дома мало й бував. При виборах були-б побіди по стороні радикалів, коли не насильство. За те ради громадські вийшли після їх думки.

В Перемишльщині (справ. П. Новаковский) закроє ся на борбу між рускою інтелігенцією а селянами — радикалами. Засновано там політичне товариство «Селянську Рад», але хосен з него не великий, бо верховодить в ній інтелігенція. Місто просвіти ширить тотя інтелігенція темноту. Богато шкодять радикальному рухови «попівські» місці, від котрих нарід ходить як би запоморочений. Але незадовго ради громадські будуть в руках радикалів, в виділі Селянської Ради засядуть радикали, а тоді і вся «робота» піде скорше. З Перемишльщини розширив ся рух на Мостиске і Добромильске.

В Жовківщині, Мостищині і Сокальщині ширить ся також радикальна ідея, хоч би й для того, що кандидував там др. Олійник, та й провалив ся через нехть із сторони інтеліген-

ції і незрозумінє принципів радикальних. Винно сему найбільше попівство. Та мимо то скликували там часто віча, збори і наради, ширено газету «Громадский Голос» і радикальні брошурки.

Городенщина після справозданя Льва Бачинського також здобута для радикалів. З попами там ніхто не держить, бо они ворогами для народу. В тім менше-більше дусі промовляли делегати з Тернопільщини (Думка), Снятинщини (Людчак і Сандуляк), Дрогобиччини (Мельник) Товмаччини, Скалатщини, Підгаєччини (Собків), Самбірщини (Михас), Стрийщини (Дергалю), Косівщини (Данилович) і нньші.

Основу тих справоздань член заряду партії Вітик піддав подрібнійшій розбірці і рефлексиям і дійшов до того заключеня, що в цілій східній Галичині, від Сяну по Збараж розлягає ся назва: радикальна партія. То не партія поодиноких людей, ані не партія Романчука або москвофілів, але організація велика, маюча вишні ідеали, партія, що радо стає до спільної борби і не лякаєсь криміналів ані смерти. Рух раз розбуджений радикальною партією, не вдовольнить ся самою галицькою Русію, — перейде границю до краю гнету і неволі і там стане до борби з московским Молохом.

На тім вичерпано першу точку порядку дневного. Предсідатель др. Франко дякуючи делегатам за справозданя зазначив від себе, що головним пропагатором радикальної праці були надужитя властий і жандармів і взніє оклик: «Най живуть наші вороги!» — котрий присеутні хором повторили.

Далі буде.

Вісти політичні.

Німецький цісар Вільгельм, як доносилисьмо в телеграмах прибув до Пешту. Приняте в Пешті випало сьвітло. В Могачи жупан дякував в своїй промові, що союзник угорского короля зробив честь своїми відвідинами комітатови. З Могача поїхав цісар залізницею до Пешту. Шпалер від двірця аж до королівского замку творили корпорациі і шкільна молодіж. На двірці привитали цісаря архикнязі, міністри, цивільні і війскові достойники. Цісар прибув на дворець кілька минут перед 10. годиною. О 11. годині приїхав цісар Вільгельм і привитав ся дуже сердечно з Цісарем Франц Йосифом і архикнязями. Дорога з двірця до замку була рядом великих овацій. В замковій сали, так званий блакитній наступили представлення. По представленнях удав ся цісар до своїх апартаментів. По обіді звідував цісар Вільгельм місто.

Бар. Дінавлі, щоби положити кінець різним поголокам, які ходили о етановищу католицкого сторонництва, містить лист в «Vaterland-і». В письмі тім повідає бар. Дінавлі, що язикові розпорядження видано без відомости єго сторонництва. Дальше підносить бар. Дінавлі

независимість свого сторонництва, котре не вступає до ніякої більшости, але хоче случай від случая установити свою тактику. В таким случая більшість парламентарна дуже хитка і непевна.

В німецьких позапарламентарних кругах росте невдоволенє що раз більше. Навіть в Стирії і Каринтії, де передше не відчувано потреби з'єдиненя з Німцями, панує настрій неприхильний так для правительства, як і для претенсій Чехів і Словінців.

Віче словінсько-хорватске в Люблянї і єго резолюції стали ся предметом широких толків праси австрійской всяких таборів. Наводимо критику «Vaterland»-у: «Словінці, каже сей орган — становлять нарід невеличкий, понад один-мільоновий; Хорватів є 140.000 (?) в Істриї. Ся нечисленність наказувала би вже, при прилюдних виступах заховувати иньший тон і иньшу тактику. Найбільша штука в прилюднім житю полягає на тім, щоби уміти зискати собі приятелів, а не творити собі нових ворогів. Сеї розторопности ми не добачили на люблянським вічи. Там сягнуто поза границі природні, а поставлено жаданя, нині неосучимі. Через то і зменшено в части велике значінє сего віча. — Оцінка та не на місци. Чейже всякий зрозуміє, що на тім вічи було обовязком референтів, висказати докладно і всесторонно пояснити кривди Словінців і Хорватів. Віче не виновате, що положенє сих обох народів таке невідраднє, а санация вимагає так широкого поля. «Vaterland» не причинить ся до добра Австрії, наколи схоже закривати рани народів австрійских. А рани ті дуже болестні. З лихими давними традициями треба зірвати рішучо у всіх краях коронних. Піддержувати ті традиції, повні несправедливости, значить одно, що не допускати до мира національного. Хоч «Vaterland» є органом нинішних союзників Славян, то мимо того можуть Словінці сказати: Господи, борони мене від таких приятелів.

Росія. Цар з царицею пробуває ще в Спалі. Сюди прибуде на днях міністер заграничних справ, Муравев і проведе царську пару до Дармштаду.

Новинки.

— Заява кс. Стояловского. В віденській часописи «Vaterland» читаємо таку заяву кс. Станислава Стояловского, зложену і підписану в Римі: «Підписаний заявляю цілком добровільно і з повною щиростю: 1) Щиро, з цілковитим підданєм і без застережень приймаю всі дотикаючі мою особу, правними настоятелями церковними видані постанови, приговори і цензури, передовсім ті, що їх видала конгрегация св. офіційом. 2) Опрокидаю і відкликую вєсь, що я публично або приватно, без належної почеси і обиджаючо говорив, писав і чинив против єпископів і пньшого церковного начальства, рівнож опрокидаю і відкликую вєсь, що небудь я неправдивого і фальшивого сказав і написав відносно до прав, які має сьвята Церков що до

Але так скоро оно не минуло.

Вечером наступила горячка, притім кашляла Клявдзя так сильно, що старий лікар незадоволений хитав головою, а сестра Катерина мусіла тепер дійсно двох хорих доглядати. Лікар заборонив як найострійше всякі проходи. Він взагалі не розумів, чому молода жінка саме тепер, коли єї муж подужав, стала сумнійша ніж перше. Він говорив о єім і з Володком. «Я не розумію», сказав він і потер свій великий ніс, «що єї мучить. Она, здає ся, більше душевно, як тілесно хора. Трохи там того катру, то нічого страшного, а вам вже ліпше — то чого-ж она журить ся!? Може з дому злі вєсті? Дуже дивна річ — і тут лікар став на пальцях вичисляти — ані сну ані апетиту — неспокійна і нервова така, як ще ніколи!»

«Она намучила ся, як мене доглядала», сказав інспектор, котрому — не знати, чому — ся балачка лікара була прикра.

«Гм — може бути», відповів старий практик, не переконаний словами хорого. Він перервав розмову, бо мусів свого хорого шанувати.

Клявдзя сиділа на ліжку Володка, з робіткою в руках; она не сьміла балакати, бо єї боліло горло. Володко перший раз по своїй слабости взяв газету в руки — від часу до часу

він зажурено споглядав на свою жінку, котра задумана сиділа над своєю роботою.

«Над чим она думає?» питав себе Володко. Єї уста були сильно стиснені, між бровами показав ся зморщок; лице втратило свою круглість і виглядало страшно бліде і змарніле, під очами зазначились темні колісця, — доказ недоспаних ночий. Володко догадував ся, що она щось перед ним таїть. Доси не було між ними жадної тайни. Коли она була панною, пильнували єї мов ока, она не мала жадних романсів, яких иньші перед своїм подружем переживають чимало. Она не зазнала любовного щастя, за котрим би могла тепер тужити; Володко знав єї так наскрізь, що й найменшій подробиці з єї молодечого житя були єму знані.

А в подружжю? Їм пліло жите мирно, щасливо; день в день вичитував він з єї карих очий безконечне довіре, поважанє і горячу любов, на яку може здобути ся лише невинне серце жіноче; — все се наповняло єго все новим щастєм. Так оно було аж до єго слабости. Ні — тепер він вже знає докладно, хоч перше того не замів. Вже в послідних днях здавало ся єму, немов Клявдзя щось замовчує перед ним; часом она розбігла ся єму щось сказати, неспокійно-допитливо глянула на него і відразу замовкла або зачала иньшу розмову. Тоді єму се не впа-

дало в очи, але тепер він все докладо собі пригадає; та що-ж би то властиво могло бути?! Сим питанєм мучив Володко себе тепер.

Глибокий стон, що мимоволі витиснув ся із зболілих грудий Клявдзі перервав задуму Володка і і він протягнув руку за своєю жінкою.

«Ходи сюда, Клявдзю», сказав він лагідно, «що з тобою? Тебе щось мучить, я се виджу — і ти не хочеш мені признати ся. Але-ж бо я тепер вже здоров і сильний і прошу тебе дуже: скажи мені все! Ти мене своїм мовчанєм більше мучиш, ніж коли-б мені до всего признала ся. Скажи, серце — що тобі?»

Она заперечила головою, але перед єго щирим поглядом мусіла спустити очи в діл. Она скоро віддихала мов у горячці, дроз потрясла єї ніжним тілом. Коли Клявдзя вперто мовчала, прийшла єму нараз дивна гадка, що здала ся єму відрадою.

«Клявдзю, дорога моя — може ти маєш довги?» запитав він похопно.

Дальше буде.

научання своїх дітей, їх ведення і упоминання їх у всіх предметах, котрі безпосередньо або посередньо позістають в зв'язі з християнською моральністю і добром народів. 3) Приймаю в повні і наміряю в будучности приновляти ся до всіх правил установлених що до різних публікацій і їх лектури Єго Святости Папою Львом XIII. в Єго Const. Officiorum з січня 1897. р. 4) Зділаю з своєї сторони все, що буде можливе, щоби направити згіршене, яке викликав я особливо відправою св. Богослуження в приватних домах, мимо інтердикту. — Рим, 5. вересня 1897. р. *Кс. Станислав Стояловский*. — Так отже довів Стояловский вкінці до того, що клятву, кинену на него, знесено.

— **Руский народний театр** пробуваючий тепер в Станиславові представити в суботу дня 25. с. м. на дохід товариства «Шкільна поміч» оригінальну комедію дра Ів. Франка п. а. «Учитель» при співуділлі славної артистки п. Іванни Біберовичевої. В антракті відспіває п. Ф. Лопатинська арию з опери «Фавст». Музика військова «Шкільна поміч» просить Вп. Родимців, щоби зволили громадно явити ся на с'їм представленю і в сей спосіб причинили ся до придбання фондів для убогих учеників і учениць всіх шкіл місцевих. Станиславів дня 20. вересня 1897. За виділ товариства «Шкільна поміч» *Омельян Абрисовский* голова, *Андрій Шахнович* писар.

— **Селянське віче в Тернополі** відбуде ся дня 29. вересня в забудованю в міскім огороді на Смиковецькім. Між иньшим буде там бесіда о політичнім положеню руского народа, а потім радикальні делегати, що їздили на з'їзд партії радикальної до Львова, (з'їзд сей відбуде ся, як звісно на днях 19, 20, 21. вересня) розкажуть про все, над чим там раджено. Відозву, покличуючу нарід на віче, підписало кільканайцять селян-радикалів.

— **Зміна приписів** при іспитах професорских для шкіл середних полягає головно в таких точках. Кандидат може подати ся о письмений іспит вже в семім семестрі студіїв (до тепер по осьмім). Замість трех задач письмених буде давана лише одна. З педагогії і з побічних предметів не будуть давати ся окремі письмени задачі. Іспит устний має складати ся не частково а з всіх предметів відразу. Вимоги при таких іспиті обмежені, а комісія іспитова має судити кандидата не з поодиноких відповідей в поодиноких предметах а з цілости відповідей.

— **Бальон Андре'го?** Російська *Агенція телеграфічна* доносить з Красноярска, що шеф поліції єнісейского округу надіслав повідомлене, мов то один із засланих адміністраційною дорогою до села Антиферовсково, Гемпель, видів на північно західній стороні видокруга бальон значної великості. Гемпель видів бальон через 5 минут, аж надтягаючи хмари закрили его облаками. Пізнійше ще раз показав ся бальон его очам через дві минути. Бальон представляв ся через цілий час ясно, неначе освітлений електрично. Що то був за бальон, годі на певно припускати. О бальоні Андре'го нема що й думати, бо він вже давно мусів десь упасти стративши весь газ.

— **Бідний Пюерше**, автор нового закону язикового. За те, що посмів на серію подумати о злагоді антагонізму німецько-чеського через справедливий по своїй думці закон язиковий, праса опозиційна німецька переслідує его на кожнім кроці. Поважний сей професор університету німецького в Празі не являв ся ані в Хебі ані в Ані на демонстраціях паннімецьких, тому і що хвилька дістає від обструкціоністів зазив, щоби зложив свій мандат. Наші консолідатори повинні собі з акції Шенереріянів взяти примір і також в нас в Галичині зазивати «правительственных» послів до складання мандатів. Такими зазивами можна би заповнити час засідань теперішньої ради.

— **Смерть від нафти.** В Золочеві купувала недавно дочка тамошнього механіка Ребіха в однім склепнику нафту. З неосторожности облила жидівка дівчину нафтою, а коли дівчина звернула на то єї увагу — она хотячи дитині показати, що говорить неправду, приблизила до неї запалену свічку. Очевидно запалила ся одіж на дівчині в одній хвили, а від полуміни займила ся ще й нафта в бляшанці, котру крамарка держала в руці. Дівчина обхоплена полумінною вибігла на улицу, де побачив єї жандарм Яким Балью і розвиненим плащем окрив дитину та угасив на ній огонь. Однак життя вже не уратував дівчині, бо бідна жертва померла на другий день в страшних муках. — Два дни пізнійше помер в Золочеві улан з 13-го

полку уланів, попарений нафтою з власної неосторожности.

— **Повиборчі процеси.** Недавно відбувала ся перед тернопільским трибуналом розправа против В. Білинського і п'ятох селян з Васильковець обжалованих о публічне насильство. Всіх увільнено.

Перед станиславським трибуналом ставав минушого тижня о. Д. Балицкий, адміністратор з Вовчинця обжалований о провину сповнену мнимо неприличним і соблазняючим поведенєм в часі богослуження. За се, що при правиборах вийшли кандидати противної партії, о. Балицкий на проповіді ганьбив громадян «хрунями» «паршивими вівцями», котрі треба викидати з церкви. Війт зробив о тім донесенє. На основі розправи, з котрої показало ся, що повиспі слова відносили ся взагалі до неморальных громадян, трибунал увільнив о. Балицкого від вини.

В Тернополі відбула ся дня 1. с. м. апеляційна розправа против о. Колянковского з Ходачкова великого, обжалованого о розширюване непокоячих вістий обжалований увільнений в друге.

— **Новий тягар для народу** наложило правительство. В р. 1889 вийшов новий закон війсковий, а там зазначено докладно, яким лицям, маючим зв'яз з війском, вільно вінчати ся. Закон сей не пояснили ані навіть не розіслали власти духовні підвластному духовенству. Впрочім духовенство з засади не читає «Дневника законів». Многі духовні не знаючи закона або не хотячи его знати, а не бажаючі увійти з законом в колізію, велять собі всім женихам без виїмки предкладати урядове посвідчене, що зі згляду на війсковий закон не заходить жадна перепона їх вінчаню. Такі посвідченя видавали доси староства без числа і безплатно. Тепер жеж велять в старостві давати на се стемплеву марку і то на цілого гульдена. Здалось би, щоби наші власти духовні видали в своїх «Відомостях» дотичний закон з поясненнями, щоби духовні таких посвідчень не потребували, і щоби не накладали на людей тягарів, котрих в часі женитьби мають аж надто.

Дивна річ, що «Душпастир» не займає ся такими річами, хоч що правда літ тому кілька було поясненє того закона, але не мало оно жадного авторитету за собою. А наші народолюбні часописи ані дуду про сей тягар, хоч він вже обов'язує два місяці.

— **Дорожня у Львові** взмагає ся з дня на день. Ті, що живуть з готового гроша, мусять на сам харч видавати до 15 зр. місячно більше. Ціна бохонця хліба піднесла ся з 18 на 25 і 26 кр. Фунт лучшої пшеничної муки передше коштував 7 нині 10 кр., літр гречаних або ячмінних круп підскожив в ціні з 10 на 14 кр., так само фасоля і горох. Бульба коштує в двоє тільки ще перед тим. Всякого рода булки прибирають такий дрібний вид, що й нема що до руки брати. Виробляють їх при тім з лихшої муки. В місті панує по причині дорожні загальне невдоволенє.

— **Незвичайне закінченє** мала одна розправа о обманство перед судом присяжних в Коломиї. По проголошеню приговору судія присяжний Фердинанд Гофнер, швець з Коломиї, вийшов з лави і зложив на руки предсідателя трибуналу, радника Буцацкого 20 зр. мовлячи: то є гроші, котрими хотіли мене перекупити! — Сей час зладжено протокол і справа буде мати ще свій епілог.

— **Чвірняки.** В Коршмині, равского повіта, повила Парашка Заяць, 36-літня жінка селянина, четверо дітви, з тих троє дівчат і одного хлопця. Одна дівчина по трех днях померла, прочі діти здорові.

— **Самоубийство.** В приступі божевільства відобрав собі життя вистрілом з пістоля генерал-поручник Альфред Вільгельмович Шах, головннкомандуючий генерал VIII. корпусу в Одесі. Перед самоубийством написав до командуючого войсками одеского округу воєнного гр. Мусин-Пушкина лист, що біль в ушах, який его мучив від кількох місяців, привів его до розпуки, бо він пересвідчив ся, що та недуга невилічима.

— **Джума.** Російська часопись «Сибір» доносить, що помимо всяких средств осторожности появила ся джума в краях прикавказких о чім повідомлено урядово російські власти у Владивостоці.

— **3 жита Русинів в Бразилії.** Завдяки старанням ревних руских сьвященників, котрі ділять ся долею і недолею руских емігрантів в Америці, старають ся рускі селяни передовсім о вибудованє церкви, де би всі могли ся зійти на молитву, а потім на спільну нараду на цминтари церковнім. Про таку будову нової рускої церкви в Ріо Кляро доносить ч. Іван Настасюк до аме-

риканської «Свободи»: «Посвяченє церкви відбуло ся в п'яту неділю великого посту, отже ще перед Великоднем; посвятив церкву о. Нікон Роздільский. Торжество було велике, бо ми Русини вже тужили за нашим Божим домом. Церкву поставлена по середині кольонії, положенє єї дуже красне, бо лежить на найвисшій горі нашої кольонії, так, що видно єї в округ кільканайцять миль. Сама церкву обширна, в формі красна, з брусів імбуй будована, так як наші сільські галицькі церкви і рівнати ся може сьміло з найкрасшими і найбільшими церквами деревляними старого краю. Бразиліяни подивляють нашу церкву і ми би єї таки не проміняли хотяй би й за найкраский костел. Поляки завидують та дивують ся, що «те Rusiny z Galicyi», котрі ту ще не суть більше, за один рік, поставили в протягу 44 днів величавий храм, коли они вже с'їм літ хвалити Бога ту перемешкують, а спромогли ся ледво на мізерну капличку на Кляро. Але і не диво, бо замість дбати о себе — друкт ся, як то їх звичай, з своїм ксьондзом, а журбу кашачом (горівкою) запивають». Далі описує дописуватель, як то тяжко приходило ся зношувати материял на церкву, бо в тій кольонії ще доріг нема, лише стежки. Але то все робило ся радо. Навіть жінки і дівчата помагали газдам в тім ділі. Особливо заслужив ся около будови церкви селянин Теодор Потоцкий. По посв'яченю зійшли ся у него рускі кольоністи на перекуску і ухвалили, що мусять до двох місяців вибудувати власну школу, в котрій буде учити о. Роздільский

— **Десятилітний злочинець.** В Кентуки в північній Америці сповнив десятилітний хлопець Jesse Gobbin страшний злочин, що викликав загальне обуренє. Украв він своїй матери 65 кр., але крадіж завдяки 12-літній сестрі вийшла на яву і недорослий злодій був належито укараний. Страшною пімстою закипів він против сестри. О півночі вліз він до спальні малої сестрички, де з нею спав також єї 6-літній брат. На потемки намацав єї горло і перетяв ножем від уха до уха. Страшні стони збудили 6-літнього брата і малолітній розбійник утік з дому. Зловлено его в віддаленю 10 миль поза містом і осаджено в в'язниці. Хлопчиско сей вже перед тим зв'єнний був яко послідний шибеник. Раз хотів підпалити стодолу сусіда за те, що той обив его порядно за крадіж овочів. Одному своему ровесникови висип аршенику до води, хотячи пімстити ся за се, що тойже набив его в діточій забаві. Що то з него виросте?

Телеграми.

Відень 21. вересня. Нині о 6. годині вечером зібрали ся члени парламентарної комісії більшости палати. Не було лиш Діпавлього, Ебенгоха і кн. Шварценберга. Принято резолюцію з заявою, що більшість палати буде старати ся, беречи повагу держави, достоїнство парламенту і залагодити успішно пекучі потреби держави і населеня.

Відень 21. вересня. Ситуація вельми напружена — найближші дни мусять рішити. Панує загальне переконанє, що скоро лише правительство порозумієсь з більшостию, дороги, що уможливають діяльність парламенту, найдуть ся. Річ також певна, що регуляція палати не буде зміненій.

Відень 22. вересня. Катрайн заявив лїстовно, що з достоїнства президента палати послів резигнує. Між Ебенгохом а Діпавлім зайшло по тій причині непорозумінє, позаяк Ебенгох висуваєсь яко кандидат, а Діпавлі старає ся до его вибору недопустити.

Будапешт 22. вересня. Цісар Вільгельм вже виїхав вчера відси. Підчас галевого обіду виголосив німецький цісар бесіду, в котрій зазначив свою симпатію до угорского народу, що зв'єнний в Европі з любови вітчизни і з лицарского духа. Похваливши відтак розвій штуки і угорского промислу виразив німецький монарх надію, що в серцях потомків Арпада ще й нині живе та любов і привязанє до свого короля як і колись, коли то Угри закликали до австрійської цісаркої: *Moriamur pro rege nostro!*

Гігієнічна охорона

для пань

є найвигіднійшою і найлучшою.

Перевиснає всі дотеперішні спеціальности гумові.

Картон 2 злр.

Головний склад комісовий в агитці

під «СРІБНИМ ОРЛОМ»

Зигмунта Рукера

у Львові.

161 59—?

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженням і

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженням,

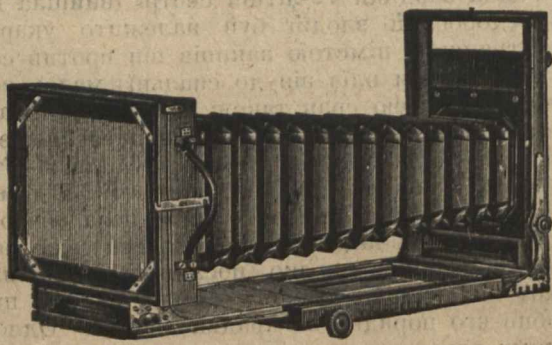
а всі інші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженням будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

Перший християнський

ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводової фотографії і для П. аматорів поручає низше цін у всіх фірмах краєвих і заграничних. Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвортно почтою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жадане ви позичає ся апарати до величності 24:30 (за винагородою 2% вартости апарату) з об'єктивами Voigtländer'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковський

Львів, ул. Баторого 22.

131 16—140

„ДНІСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

У ЛЬВОВІ

в домі «Просвіти» Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординариати всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрові“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квити в рускїм язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“ стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленя агенції в місцевостях де «Дністеръ» не є заступлений, приймають ся. (69—?)

Ново отворена робітня

Горсетів, Рукавичок і Бандажів

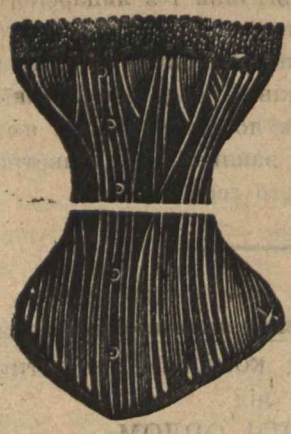
Г. Галянтовського

у Львові, площа Бернардинська, ч. 3.

141 6—40

виконує на замовленя:

Руштурові бандажи, паси на живіт, ортопедичні горсети і звичайні, кулі, шудла, машини на ноги, суспензорія, рукавички «glasse», дунські і козлові. Оправляє: подушки, шапки, шельки, екрани, диваньки, тасьми до дзвінків і т. д. в як найкоротшій часі по найнижших цінах.

Фр. Іхньовський

(з Кракова)

у Львові, ул. Баторія ч. 6.

Поручає звисні з доброти а не уступаючі в смаку праским шинки, крайні і сікані ковбаси, і всякі інші вироби входячі в область масарства.

Товари виробляє з сьвіжого і чистого мяса.

Висилка на провінцію зі значним работом, котру виконує ся відвортно. 124 16—20

Фр. Іхньовський, ул. Баторія ч. 6.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 71—?

Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайдєня!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамської і для дітїй

у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсим Ви. Публіку, що виробляє ОБУВЕ НЕПРОМАКАЮЧЕ власного винайдєня, з всякого рода шкір, як: Обувє мужеске і дамске, також чоботи з холявами тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновленя і направи Кальоші і Плащів кавчукові, всякі гумові приряди як також зельованя обуви кавчуком. — Всякі замісцеві замовленя виконує в можливо як найкоротшій часі. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві вгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глибоким поважанєм

139 7—140

Іван Яримович.

Спеціаліст до направи кальошів і плащів кавчукових.

Де Ви купили сей годинник? У ІВАНА СЕЛЬТЕНРАЙХА

годинникара ц. к. зелізниць державних,
на площі Маріяцкій, ч. 8.

з порукою дворічною, за 3 зр. 75 кр. Се
Найбільший склад годинників у Львові.

Так при продажі як і при направи руть ся він ретельно на два роки.

Цінники на желанє даром.

137 3—10

1000

тукот цигаретових за 1 зр. поручає фабрика тукот

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, улица Галицька число 12.
Замавляючим 5.000 тукот разом упакованє і відсилка franco.

Робітня уніформів

для п. ц. к. офіцірів, урядників
130 15—15 і

пп. студентів

а заразом всіляких убрань мужеских

Йосифа Сегети

у Львові, улица Пальська ч. 22.
Всякі замовленя виконують ся по цінах умірених в як найкоротшій часі, так в місці як також на провінцію.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірмењска ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.